

Về đến quê xưa tìm gốc rễ

Được viết bởi Hoa Lan

ngày 03, tháng 11, năm 2005

Tôi xa Hà Nội năm tôi một tuổi khi vừa biết đi. Ấy thế mà mãi tận năm mươi năm sau, tôi mới có dịp đặt chân lên mảnh đất thân thương đây. Các bạn hãy mừng cho chuyến đi này của tôi. Thật không tầm thường chút nào! Này nhé! Tôi được tháp tùng Ni Sư Linh Thụ ở Berlin và Sư Cô Như Giác ở Sài Gòn. Hai vị này đại diện cho chùa Linh Thụ ở Berlin, đem ba mươi hai chiếc xe lăn và hàng trăm phần quà, làm cuộc hành trình về phương Bắc quyết phá tan lũ giặc đói

nghèo. Nói thế cho oai, chứ bàn tay bé nhỏ làm sao che hết nổi mặt trời. Làm được chút nào vui chút ấy, nghĩ ngợi nhiều quá sợ vướng căn bệnh Tham Sân Si, tuy cái Tham từ thiện rất dễ thương, nhưng đã gọi là Tham thì không tốt.

Hai địa điểm được chọn để phát xe lăn là vùng đồi núi tỉnh Ninh Bình và các huyện nghèo ở chung quanh tỉnh Hà Tây. Các bạn sẽ tự hỏi, tại sao chương trình xe lăn của Ban Từ Thiện chùa Linh Thứu lại nhiều khê, lặn lội vác xe ra tận chốn này chỉ cho tốn kém. Người khổ ở trong Nam thiếu gì, phát gàn gàn sáng đi chiều về, có phải khỏe thân không? Vâng, các bạn nghĩ rất hợp lý. Nhưng từ lúc thành lập chương trình xe lăn vào đầu Xuân 2000 đến giờ đã hơn năm năm, chương trình đã vác xe đi khắp các miền trên đất nước, chưa thấy nơi nào còn xa lạ với hai chữ Từ Thiện như những vùng quê nơi đất Bắc. Lúc trước, từ chính quyền cho đến người dân, không ai chịu tin nổi là trên đời này có người đại khờ, dám đem bạc triệu ra mua xe tặng không cho những người xa lạ. Chắc có mưu đồ hay điều kiện gì đây?

Các bạn ạ! Điều kiện thì không có, mưu đồ cũng chẳng xong. Chỉ mong muốn sao: **Sáng mang niềm vui đến cho người, chiều làm cho người bớt khổ.** Làm tốt hạnh nguyện của Bồ Tát Phổ Hiền mà thôi.

Lúc phái đoàn sửa soạn ra Bắc, nghe tin tức các đài, biết cơn bão lớn đang tàn phá các tỉnh ở Yên Bái, Nam Định và Thanh Hóa. Ni Sư Linh Thứu đã kết hợp với phái đoàn cứu lụt của chùa Bảo Quang ngoài Đà Nẵng. Điểm hẹn là núi đồi Yên Bái, nơi đang bị bão lụt nặng nhất, gây thiệt hại cả tính

mạng lẩn tài sản nhiều người.

Kinh nghiệm của phái đoàn đi làm công tác từ thiện là ngày ra đi hành trang còn chất đầy những nốt nhạc Đô và La tuyệt vời chật túi. Đến ngày về phái đoàn chỉ là những kẻ khố rách áo ôm và nợ như chúa chổm. Nhưng được cái an ủi là ai ai cũng sẵn lòng móc túi cho mượn tiền để trả về sau. Chúng tôi đã ký những giấy nợ bằng miệng một cách chớp nhoáng không cần suy nghĩ. Tôi xin đi sâu vào chi tiết từng chuyến đi cho các bạn rõ, kể cho đáng "đồng tiền bát gạo" mới thôi.

Vì Ni Sư Linh Thứu và Sư Cô Như Giác phải tham dự lễ đặt viên đá đầu tiên xây dựng chùa Hương Sơn ở Ngũ Hành Sơn, nên tôi được dự ké xem thắng cảnh Đà Nẵng. Sau đó lại vội vã ra Hà Nội. Điểm đầu tiên chúng tôi đến Nho Quan. Con đường từ Hà Nội đến Nho Quan chỉ hơn một trăm cây số, nhưng đoạn sau không còn đường cao tốc nữa mới lắm gian nan. Hình ảnh con đê đường làng với những ruộng lúa mới gặt, vài con trâu nằm gặm cỏ hoặc lội bùn bên những hàng cau thẳng tắp, không còn là hình ảnh trong trí tưởng tượng nữa. Tôi khoan khoái ngắm cảnh, ngửi bụi mù và ngâm hai câu thơ cải biên:

*Về đến quê hương tìm gốc rễ
Đi qua cầu khi rút đường mương!*

Sư Cô Như Giác phải kéo tay lôi tôi trở về chánh niệm. Các bạn ơi! Có một điều Sư Cô Như Giác và tôi rất đau lòng vì những tấm bảng gắn dọc đường của các hàng quán ở khu

vực này. Đã quá ba phần tư là món ăn dân tộc thịt cây, mè, chó gì cũng xoi tuốt! Tôi nghĩ cũng cùng một thân chó, tại sao không vào những gia đình ở phương trời Âu đất Mỹ. Thân phận có khi còn được xếp cao hơn cả ông chủ nữa. Sinh chi ra ở đất này cho người ta làm bảy món, cho người ta cuộn với Lá Mơ rồi nhâm nhi câu: *Sống ở trên đời ...*

Đi mãi rồi cũng phải đến, mặt trời đã lên cao làm người tôi muốn bốc hỏa. Khi xe chúng tôi luôn lách một các khó khăn qua các ngõ hẻm chỉ vừa đủ chiều ngang một chiếc xe, thì mọi người đã quy tụ đầy đủ ngoài sân. Một thiếu sót kỹ thuật đáng kể trong buổi phát xe tại Ninh Bình. Chẳng là phái đoàn bận ra Đà Nẵng nên không nhận được danh sách người nhận xe, để viết sẵn bảng tên ở nhà. Đến nơi Sư Cô Như Giác mới giao cho tôi viết, làm sao viết kịp, nhờ các Thầy của Chùa viết hộ họ lại viết sai. Các bệnh nhân khuyết tật chờ lâu cũng mệt, người nhà họ thấy xe lăn để mời mọc, bèn bế họ lên ngồi tạm. Phát sinh ra cảnh "*râu ông nọ cắm cằm bà kia*", thành xe tên người này, bảng cằm tên người khác. Họ cãi nhau chí choé, đã lỡ ngồi lên xe rồi không ai muốn đổi nữa!

Sư Cô Như Giác và tôi phải chia nhau ra dẹp loạn, phải chụp hình từng chiếc, kiểm soát kỹ lưỡng từng tấm hình mới dám để họ ra về. Đến trưa còn sót lại một vài chiếc, vì người nhận ở quá xa hay di chuyển không được, phái đoàn phải đến tận nhà để phát xe. Ni Sư hỏi han những trường hợp đặc biệt và trao cho họ câu niệm Phật. Có thể đây là lần đầu tiên họ nghe đến điều này.

Tí nữa tôi quên, buổi sáng đài truyền hình địa phương cũng cử hai ba nhân viên vác máy đến quay phim. Cả huyện có tin giật gân. Một phái đoàn từ thiện ở đâu xa lác đến cho không các người khuyến tạt xe lăn, tổng giá trị món quà lên đến gần hai mươi triệu chứ phải chơi!

Đến chiều khi chiếc xe lăn cuối cùng đã trao đến tận nhà, chúng tôi từ giã vùng núi Nho Quan về chùa Diên Phúc ở Hà Tây, sửa soạn cho chuyến phát 16 xe còn lại và 40 phần quà vào ngày mai.

Khi xe chạy ngang Hà Đông, đến nơi dẹt lưa nổi tiếng của tỉnh này. Tôi vẫn mang một đề tài muôn thuở là ngâm thơ cải biên:

*Nắng Sài Gòn anh đi mà chợt rét.
Bởi vì em là sư tử Hà Đông.*

Chẳng ngờ hai câu thơ làm Sư Cô Như Giác tỉnh giấc nồng, Sư Cô mắng yêu:

"Thiện Giới chỉ giỏi đòi thơ người ta thôi!"

Đường vào chùa Diên Phúc cũng lắm gian nan, qua bao nhiêu bụi tre, ruộng lúa mới đến được cổng Tam Quan. Chùa thuộc diện Chùa Cổ Di Tích Lịch Sử không được đổi thay. Sư Trụ trì là bạn đồng học với Sư Cô Như Giác, ra đón với nụ cười răng đen hạt huyền thật tươi. Tôi được sống hai ngày tại ngôi chùa cổ, như hình ảnh trong bài thơ Nhớ Chùa của Thi sĩ Huyền Không:

Tháp thoáng đâu đây cảnh tượng làng.

*Có con đường đò chạy lang thang.
Có hàng tre gọi hồn sông núi.
Im lặng chùa tôi ngập nắng vàng.*

*Đây ngôi chùa Cổ ngày hai buổi.
Cầu nguyện dân làng sống yên bình.*

*Mái chùa che chở hồn dân tộc.
Nếp sống muôn đời của Tổ tông.*

Sáng hôm sau phái đoàn lo phát xe lăn và quà tại ngôi chùa nhà, nên rất thành thơi. Mọi việc đã có Sư Trụ trì và Phật tử chùa lo hết. Việc phát xe diễn ra trong trật tự, Ni Sư và Sư Cô Như Giác còn đủ thời giờ đi hỏi han các cháu bé đáng thương. Một bé gái học giỏi dễ thương, khiến Ni Sư có ý định đưa về Bệnh Viện Phục Hồi Chức Năng ở Sài Gòn để chữa trị. Phần tôi mãi lo chụp hình tối mắt nên chẳng hỏi

han được ai. Gặp một ông cụ mặt mũi dạn dày sương gió, định giờ máy hình lên ngắm cho rõ nên nhỏ nhẹ nói:

"Cụ làm ơn ngẩng mặt lên một chút!"

Các người nhà con cháu cụ nhao nhao lên nói:

"Cụ cười lên nào! Cười cho thật tươi".

Ông cụ tuôn ra một tràng:

"Khô bỏ mẹ đi! Còn cười thế nào được!"

Tôi phải chụp nhanh cho cụ đem xe về, nhờ để lâu cụ lại xô ra vài tràng chữ Nho thì nguy.

Đến trưa mọi việc đều xong, xét lại còn ba xe phải đưa đến tận nhà, hoặc đến chiều con cháu họ chở đến. Tuy nhiên chương trình buổi chiều còn phải đến Trại Phong ở Huyện Quốc Oai để phát 130 phần quà. Trại nằm ở sâu trong vùng núi nên khí hậu dễ chịu hơn. Bác sĩ tại đây cho biết Bệnh Phong đã bị diệt trừ từ những năm 80, khả năng lây bệnh không còn nữa. Những người được điều trị ở đây là căn bệnh Hậu Phong Biến Chứng. Trại này đã được Hội đoàn của người Đức bảo trợ, nguyên hệ thống điện nước đã được làm mới từ năm ngoái. Thôi cũng mừng cho các bệnh nhân ở Trại phong Hà Tây.

Trên đường về lại chùa Diên Phúc, tôi cố nài xin được viếng Chùa Thầy. Quả tình tôi nghe gà hóa quốc, cứ tưởng chùa Thầy là chùa Đậu chứa nhục thân của hai vị Bồ Tát nên nằng nặc đòi đi. Sau được giải thích là của Thiền sư Vạn Hạnh nơi nuôi ngài Lý Công Uẩn, ai đem con thơ bỏ chùa này. Cuối cùng cũng sai bét, thôi đành đi luôn.

Về đến nơi tôi được tắm rửa thoải mái đi dạo cảnh chùa. Còn Sư Cô Như Giác phải đem xe lăn đến tận nhà chụp hình đến tối mịt mới về, người thơm mùi tôm cá. Sư Cô hớn hờ khoe, trên đường về gặp một gánh cá tươi rói, Sư Cô đòi mua để phóng sanh. Bên kia vì tình thế bắt buộc nên phải bán rẻ. Sư Cô ôm giỏ cá vào lòng chạy ra bờ sông chú nguyện cho chúng được quy y Tam Bảo. Nhỡ mai có chui vào bụng tay bọm nhậu nào cũng biết được Phật pháp, chóng được vãng sanh. Sư Cô vui sướng ra mặt nói, với số cá này ở Sài Gòn Sư Cô phải trả giá gấp ba. Bù lại Sư Cô phải giặt ngay bộ quần áo thơm mùi bất tịnh đáng sợ này.

Theo đúng chương trình chúng tôi được nghỉ ngơi một ngày, để chờ phái đoàn cứu lụt của chùa Bảo Quang từ Đà Nẵng ra. Đến tối điện thoại reng cho biết Ni Sư đã đổi lộ trình ra Thanh Hóa. Đường lên Yên Bái bị lở, xe lớn không vào được. Cách chỗ cứu trợ mười cây số, xe hơi phải bỏ lại, chỉ xe gắn máy hoặc người đi bộ mới được vào. Chúng tôi đành hủy chuyến đi, tìm đường trở về thành phố sớm.

Trước khi giã từ đất Bắc, chúng tôi được một anh Phật tử cho đi vòng quanh kiêu cưỡi ngựa xem hoa. Tìm lại nơi chôn nhau cắt rốn của Sư Cô Như Giác tại đường Hoàng Hoa Thám và của tôi tại phố Mai Hắc Đế. Các bạn có tin rằng cả ba người trong phái đoàn Bắc Du đều tuổi Quý Tỵ cả không? Làm thân con gái nếu không xuất gia thì phải xuất giá. Tôi vì bản Nhạc Sầu Tương Tư của người ấy mà phải chọn con đường thứ hai để trả cho xong món nợ tình.

Được đi một chuyến thế này cũng đủ mãn nguyện lắm rồi, chẳng dám kêu ca.

Về chùa Bảo Vân ở thành phố, tôi bị bắt cóc ở chùa một ngày để viết bài và sang hình ra máy vi tính với Sư Cô Như Giác. Sau buổi điếm tâm, Ni Sư đã ân cần dẫn tôi lên một phòng thoáng mát biệt lập ở trên lầu cao để viết bài. Tuy không dọa nạt nhưng vẫn hiểu rằng, nếu chưa nộp bài thì chưa được về. Thỉnh thoảng Ni Sư vẫn ngậm cho người đưa lên trái dừa xiêm để bồi dưỡng. Hay vào phòng hỏi han xem tôi nguồn thơ đã lai láng đến đâu. Giống như hình ảnh của ông chủ bút đi đòi bài của các phóng viên các ké.

Viết mãi rồi cũng phải xong, tôi nộp bài cho hai vị Trụ Trì, rồi thu dọn tàn binh tìm đường tẩu sớm.

Chúc các bạn một ngày vui, thân tâm an lạc.

